

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001240

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бардов Георгій Павлович

2. Heorhii P. Bardov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-5272-2353

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 26-05-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8492

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.57.05, 76.33, 76.33.37

Тема дисертації:

1. Профілактика хвороб шкіри у населення, задіяного в агропромисловому комплексі при використанні сучасних засобів захисту рослин
2. Prevention of skin diseases in the population involved in the agroindustrial complex using modern plant protection products

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової задачі профілактичної медицини – удосконалено схему профілактики хвороб шкіри у населення, задіяного в агропромисловому комплексі при використанні сучасних засобів захисту рослин. Обґрунтування вибору теми дослідження Питання застосування пестицидів, як професійного шкідливого фактору, залишається актуальним, особливо в умовах інтенсифікації виробництва сільськогосподарської продукції. Пестициди є провідним засобом знищення шкідників, бур'янів і комах, які завдають шкоди посівам [193, 196]. Певні види пестицидів використовувалися для захисту рослин протягом століть. Крім того, що пестициди приносять користь, також є ймовірний серйозний негативний вплив на навколишнє середовище, біоту та здоров'я людини [121, 193]. Внаслідок

надмірного використання пестицидів можливе знищення біорізноманіття [185, 193], крім того ймовірне виникнення резистентності у патогенів до їх дії. У зв'язку з вищевикладеним актуальним є синтез та впровадження в практичну діяльність нових сполук з новими способами дії. Так, наприклад, фосфорорганічні, карбаматні, дитіокарбаматні сполуки і синтетичні піретроїди замінюються на нікотинові та діамідні пестициди [250]. Серед найбільш ймовірних шляхів надходження хімічних речовин в організм працівників агропромислового сектору є інгаляційний та крізьшкірний [117]. Аналіз професійної захворюваності в Україні в 2005–2014 роках показав, що хвороби шкіри та підшкірної клітковини становлять 0,030,09% в структурі профзахворювань (2013–2014 рр.), хвороби хімічної етіології 2,4–3,2% [84]. За даними European Agency for Safety and Health at Work хвороби шкіри посідають друге місце в структурі професійної патології в країнах Європи. Професійні ураження шкіри складають 7% від загальної кількості професійної патології, ризик виникнення яких зумовлений впливом комплексу факторів (хімічних, фізичних та біологічних) [207]. У США щороку лікарі діагностують 10 000–20 000 отруєнь пестицидами серед приблизно 2 млн. працівників сільського господарства. Можливий контакт працівників під час змішування, приготування робочого розчину пестицидів, завантаження, застосування (обприскування) або утилізації пестицидів. Хімічні речовини можуть потрапляти в організм при безпосередньому контакті зі шкірою, очима та одягом; під час вживання їжі або пиття контамінованої пестицидами води; та вдихання пестицидів з забрудненим повітрям, що містить туман, пил, пари або дим. Вплив деяких пестицидів пригнічує холінестеразу (ХЕ) активність. Низький рівень ХЕ може спричинити уповільнення роботи серця, м'язовий параліч, тремтіння, головний біль, судоми та кому. Отруєння пестицидами також пов'язане з такими розладами мозку, як хвороба Альцгеймера [121]. Відповідно до проведеного наукового аналізу [145, 232, 235] встановлено, що більшість уражень шкіри, які зумовлені пестицидами є контактними дерматитами подразнюючого та алергічного генезу. Рідше, внаслідок дії пестицидів, можуть виникати такі патологічні ураження шкіри як мультиформна еритема, паракератоз, порфірія, хронічні ураження шкіри, ймовірні канцерогенні наслідки (карцинома *in situ*, множинні базальноклітинний і плоскоклітинний рак), нейротоксична дія та ураження інших органів і систем [186, 201, 222]. Так, наприклад, в Україні станом на 2017 рік було зареєстровано понад 3 тис. нових випадків меланому та близько 1 тис. смертельних випадків [20]. Запровадження комплексу профілактичних заходів для професійних контингентів є невід'ємною складовою мінімізації негативного впливу професійних факторів, в тому числі хімічного генезу. Для цього необхідно володіти інформацією щодо нормування організації праці, нормалізації умов праці, профілактики виробничого травматизму та виробничих захворювань. Важливо запроваджувати комплекс заходів індивідуального і колективного захисту [94, 104].

Мета і завдання дослідження. Метою роботи була профілактика хвороб шкіри у населення, задіяного в агропромисловому комплексі при використанні сучасних засобів хімічного захисту рослин, шляхом удосконалення системи профілактики шкірної патології та розробки рекомендацій по безпечному застосуванню і впровадженню заходів попередження ураження шкіри при застосуванні пестицидів для обробки сільськогосподарських культур та їх моніторингу.

2. The dissertation deals with the solution to the current scientific problem of preventive medicine – improving the scheme of skin disease prevention in the population involved in the agro-industrial complex when using modern means of plant protection. Justification of the choice of research topic The issue of pesticide use as a dangerous occupational factor remains relevant, especially in conditions of intensification in the production of agricultural products. Pesticides are the leading means of destroying pests, weeds, and insects that damage crops [193, 196]. Certain types of pesticides have been used to protect plants for centuries. In addition to the beneficial effects of pesticides, serious adverse effects on the environment, biota, and human health are also likely [121, 193]. Due to the excessive use of pesticides, the destruction of biodiversity is possible [185, 193]; in addition, the emergence of resistance in pathogens to their action is likely. In connection with the above stated, the synthesis and introduction into practical activity of new compounds with new modes of action is urgent. So, for example, organophosphorus, carbamate, dithiocarbamate compounds and synthetic pyrethroids are replaced by nicotine and diamide pesticides [250]. Inhalation and transdermal are among the most likely routes of chemical exposure to workers' bodies in the agro-industrial sector [117]. The analysis of occupational morbidity in Ukraine in 2005–2014

showed that diseases of the skin and subcutaneous tissue make up 0.03–0.09% of the structure of occupational diseases (2013–2014), diseases of chemical aetiology 2.4–3.2% [84]. According to the European Agency for Safety and Health at Work, skin diseases rank second in the structure of occupational pathology in European countries. Occupational skin lesions comprise 7% of the total number of occupational pathologies, the risk of which occurs due to the influence of a complex of factors (chemical, physical, and biological) [207]. In the United States, doctors diagnose 10,000–20,000 pesticide poisonings among approximately 2 million agricultural workers each year. Workers may have contact with pesticides during mixing, preparing a working solution, loading, applying (spraying) or disposing pesticides. Chemical substances can enter the body through direct contact with skin, eyes, and clothing, when eating or drinking the water contaminated with pesticides, and when breathing pesticides with contaminated air containing mist, dust, vapours, or smoke. Exposure to some pesticides inhibits cholinesterase (ChE) activity. Low ChE levels can cause a slow heart, muscle paralysis, tremors, headache, convulsions, and coma. Pesticide poisoning has also been linked to brain disorders such as Alzheimer's disease [121]. According to the performed scientific analysis [145, 232, 235], it was found that the majority of skin lesions caused by pesticides are contact dermatitis of irritant and allergic origin. Less often, as a result of the action of pesticides, such pathological lesions of the skin as erythema multiforme, parakeratosis, porphyria, chronic skin lesions, probable carcinogenic consequences (carcinoma in situ, multiple basal cell and squamous cell carcinomas), neurotoxic effects and damage to other organs and systems may occur [186, 201, 222]. For example, in Ukraine, as of 2017, more than 3,000 new cases of melanoma and about 1,000 deaths were registered [20]. Introducing a complex of preventive measures for professional contingents is an integral component of minimizing the negative impact of professional factors, including chemical genesis. For this, it is necessary to have information on the standardization of work organization, normalization of working conditions, and prevention of industrial injuries and industrial diseases. It is important to implement a complex of individual and collective protection measures [94, 104]. The aim and tasks of the research. The work aimed to prevent skin diseases in the population involved in the agro-industrial complex when using modern chemical plant protection products by improving the system of prevention of skin pathology and developing a recommendation for the safe use and implementation of measures to prevent skin damage when applying pesticides for the treatment of agricultural crops and their monitoring.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бардов ГП, Вавріневич ОП, Кондратюк МВ, Зінченко ТІ. Експериментальне обґрунтування гранично допустимої концентрації нового фунгіциду класу бензамідів флутоланілу у воді водойм. Одеський медичний журнал. 2023;2(183):9-14.
- Bardov , H., & Vavrinevych O.P.O. (2023). THE PROBLEM OF PREDICTING THE OCCURRENCE OF ACUTE TOXIC EFFECTS, INCLUDING SKIN DISEASES, OF AGRICULTURAL WORKERS BEFORE APPLYING INSECTICIDES. Medical Science of Ukraine (MSU), 19(3), 102-114. <https://doi.org/10.32345/2664-4738.3.2023.14>
- Бардов ГП. Прогнозування виникнення гострих токсичних ефектів при шкірному та інгаляційному впливі фунгіцидів різних класів на працівників агропромислового сектору. Ukrainian Journal of Occupational Health. 2023;19(2):98-106.
- Bardov HP, Vavrinevych OP, Zinchenko TI, Kondratiuk MV. The problem of regulating fungicides on the skin surface for occupational skin disease in agricultural workers' risk prediction. Klin Prof Med. 2024;3(33):89-99.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U100472; 0122U000634; 0120U104489; 0119U102198; 0120U100329; 0120U100550; 0120U102529; 0120U102531; 0120U102533; 0120U104013; 0120U104730; 0119U102202; 0119U103450; 0118U001285; 0118U003933; 0117U006030; 0116U005961; 0116U005965; 0116U005966; 0116U008252; 0117U006027; 0118U003933; 0121U113409; 0119U100281; 0117U006394; 0120U104011; 0119U101841; 0119U102236; 0120U104011; 0118U003939; 0117U006140

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вавріневич Олена Петрівна
2. Olena P. Vavrinevich

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4871-0840

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьмінов Борис Павлович
2. Borys P. Kuzminov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0002-8693-1046

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабій Віталій Філімонович

2. Vitalii P. Babii

Кваліфікація: д. мед. н., старший науковий співробітник, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2519-1440

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут громадського здоров'я ім. О. М. Марзеева Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011858

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Павла Полуботка, буд. 50, Київ, 02660, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сирота Аліна Ігорівна

2. Alina I. Syrota

Кваліфікація: к.мед.н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2161-8048

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернишов Павло Вікторович

2. Pavlo V. Chernyshov

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.20**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7275-4651**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний медичний університет імені О. О. Богомольця**Код за ЄДРПОУ:** 02010787**Місцезнаходження:** бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткачишин Володимир Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткачишин Володимир Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна